

Stimulatie van oeeververlanding in Westbroek door vraatbeperking en inbreng van biobouwers

Rob van de Haterd (BuWa)

Casper Cusell (W+B)

Suzanne Kanters (W+B)

Opzet presentatie

1. Doel/opzet experiment
2. Vogeldichtheden (graasdruk)
3. Effect op kraggevorming (uitbreiding / vegetatiebedekking)
4. Effect van uitzetten van biobouwers (kraggevormende soorten)
5. Effect op de vegetatiesamenstelling (opnames)
6. Effect van aanbrengen van structuur (afbreekbare BESE-elements)

Uitgangssituatie Westbroekse Zodden (SBB)

- Uitgangssituatie petgat maximaal 1 meter diep met oeververlanding:
 - jonge verlanding snavelzegge-holpijp-grote boterbloem-type
 - overgang kleine zeggenvegetatie met puntmos, zomprus, zompzegge moeraswalstro, klein blaasjeskruid, waternavel en hennegras
 - ook wat voedselrijkere soorten uit rietklasse (riet, liesgras, scherpe zegge, pluimzegge) en graslanden (witbol, pinksterbloem)
- strakke grens kragge/water (indicatie geen uitbreiding kragge)

Proefopzet vraatbeperking

Gaas + Lint (32x8m)

Lint (20x8m)

Controle (50x8m)

- twee exclosures watervogels
- gesplitst in (kippen)gaas en lint
- gaas tot 20 cm onder water
- twee controles

Proefopzet - exclosures

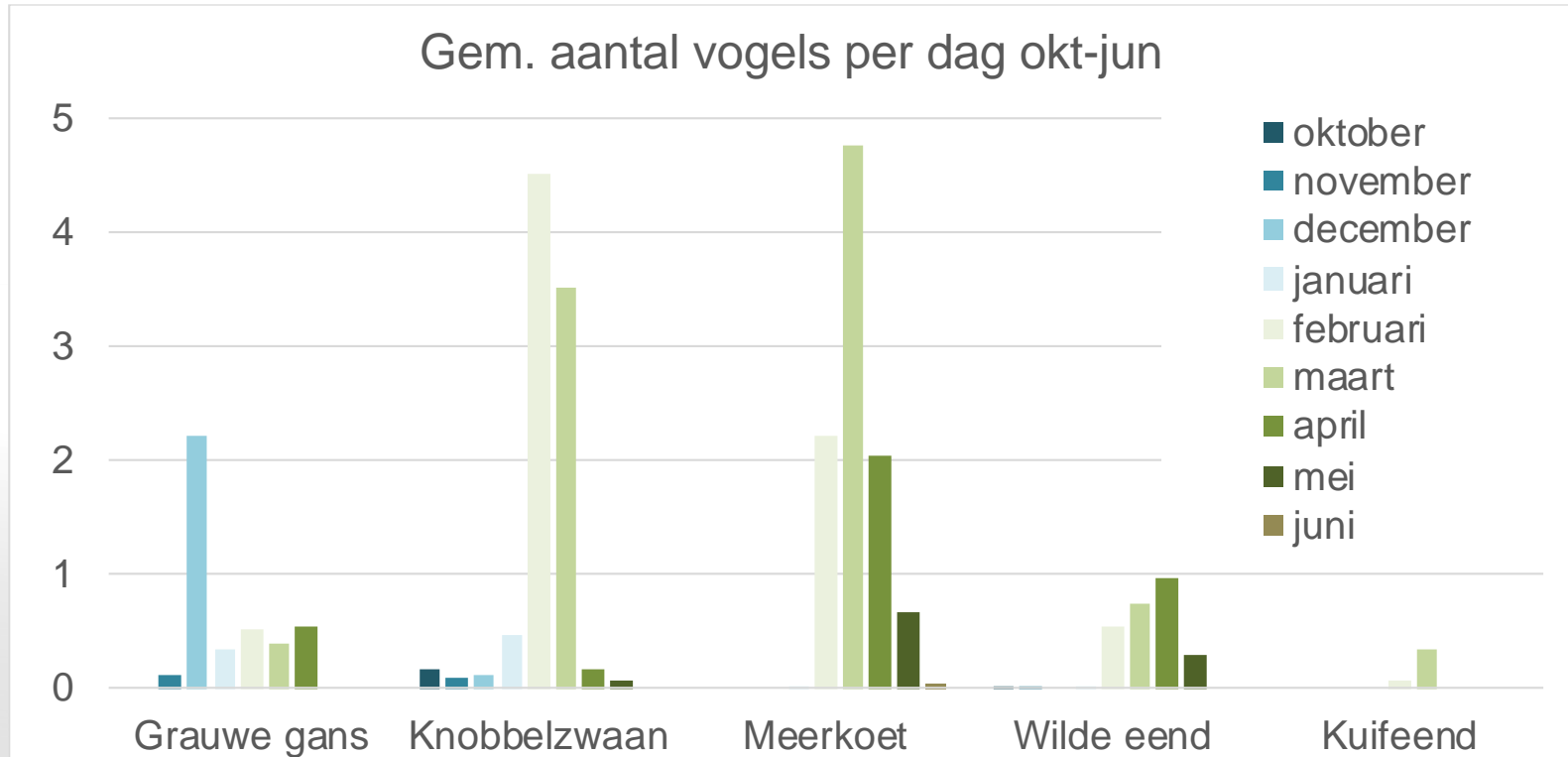
Proefopzet – monitoring vogeldichtheden

- 4 camera's, elke 15min foto
- infrarood – zeer beperkt
- jaarrond - deel geanalyseerd

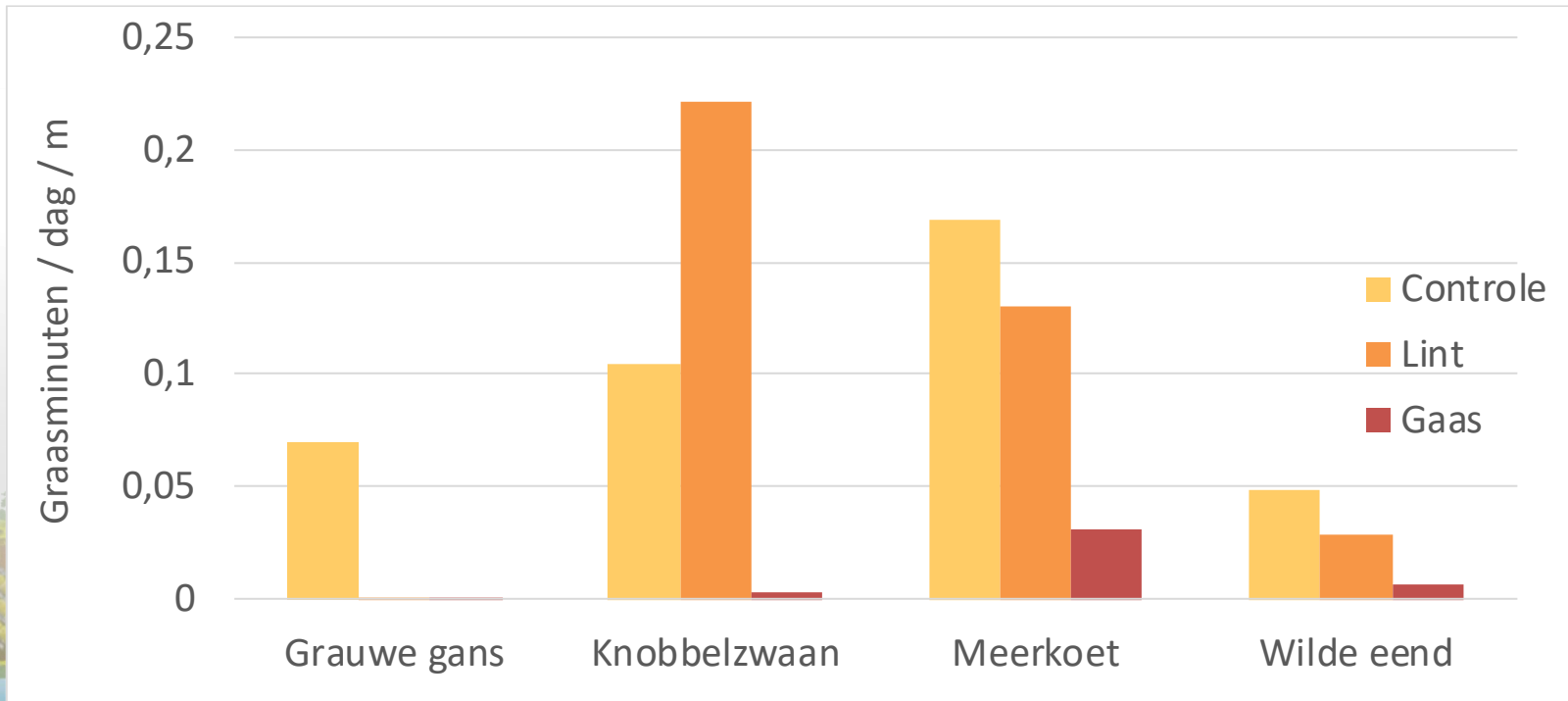
Aantal waargenomen vogels per dag okt-jun

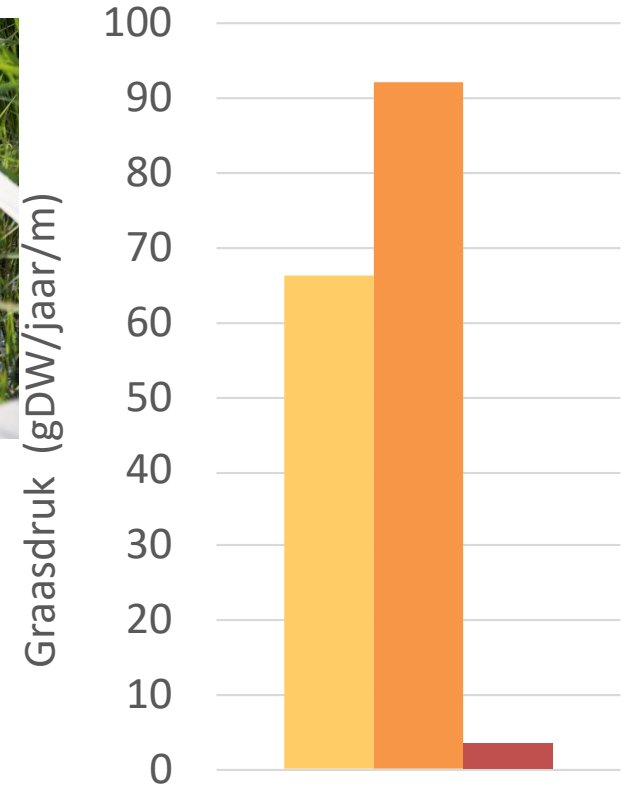
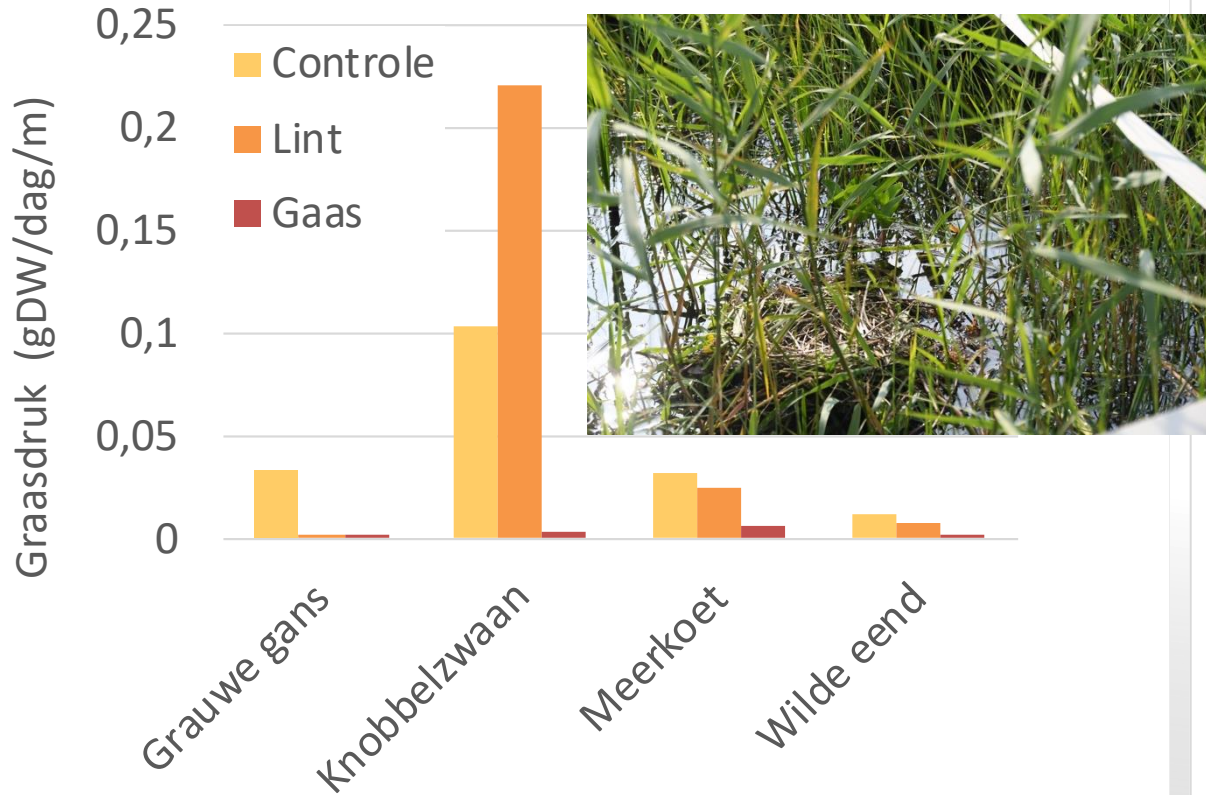
Werken de graaskooien?

- Aantal graasminuten per dag per strekkende meter

Vogeldichtheden graasdruk gDW/m²/dag

Achteruitgang kragge controleplots

Oorzaak: maaien ('s nachts!)

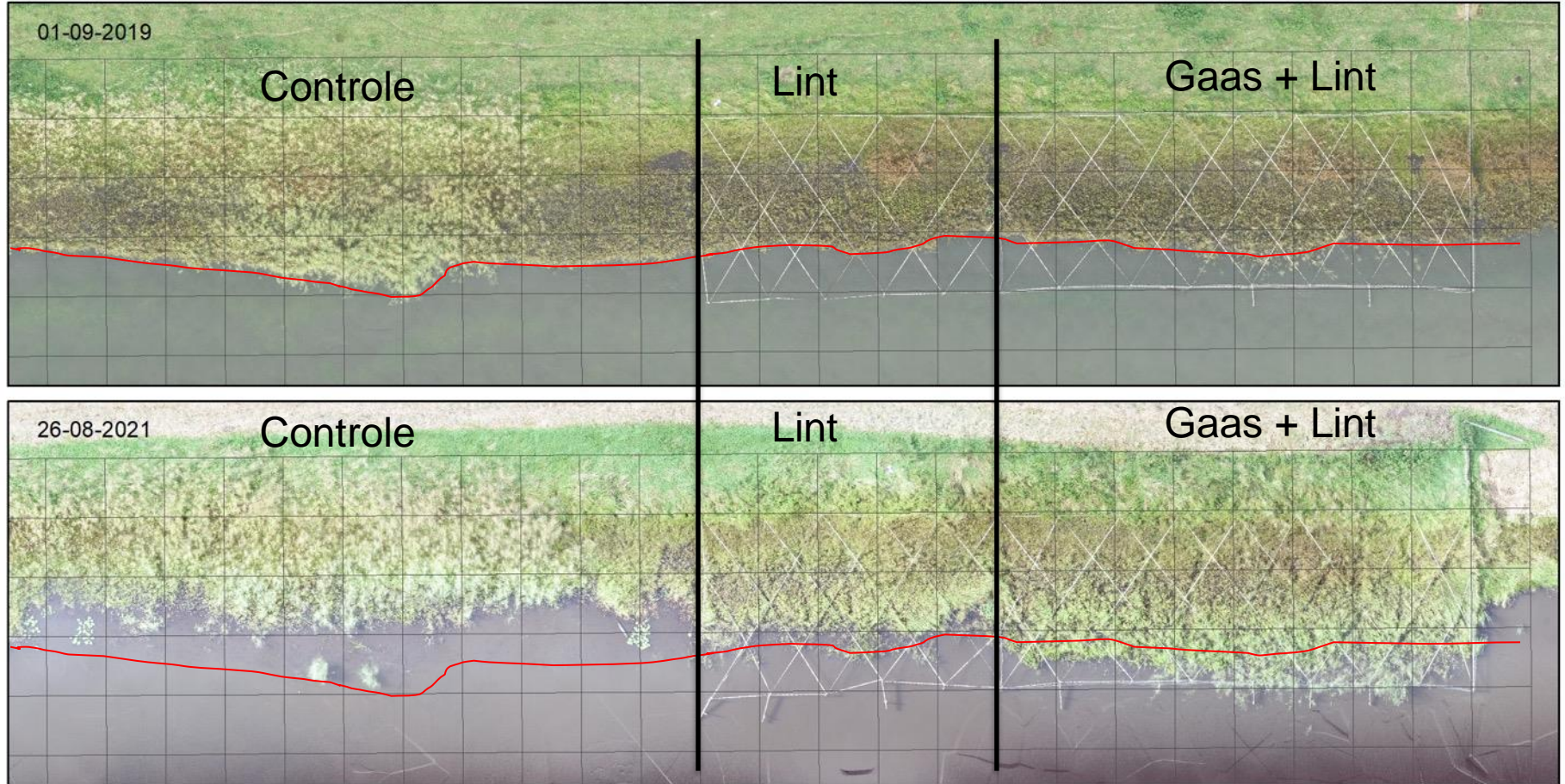
2020-09-23 7:15:00 AM T

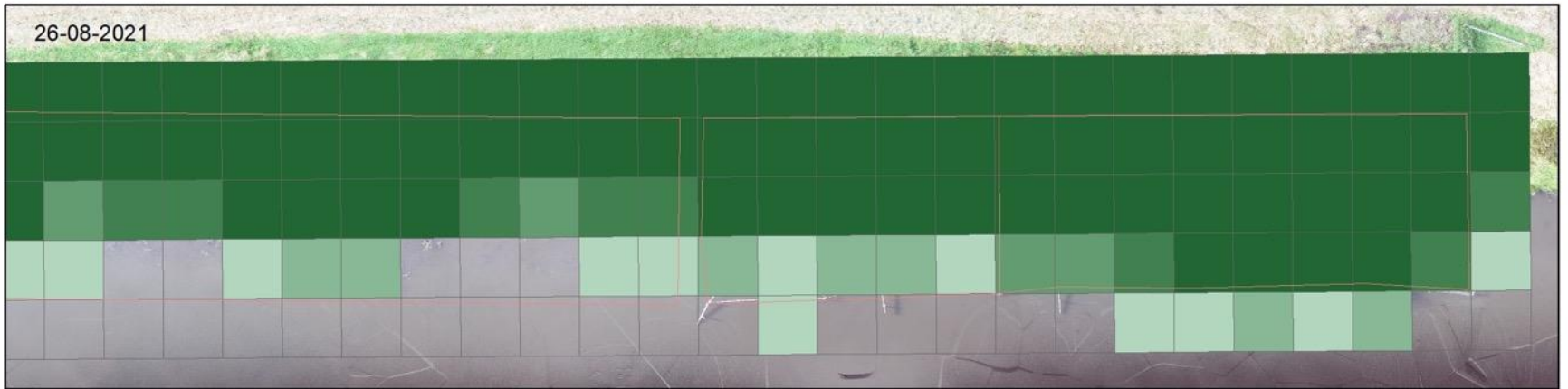
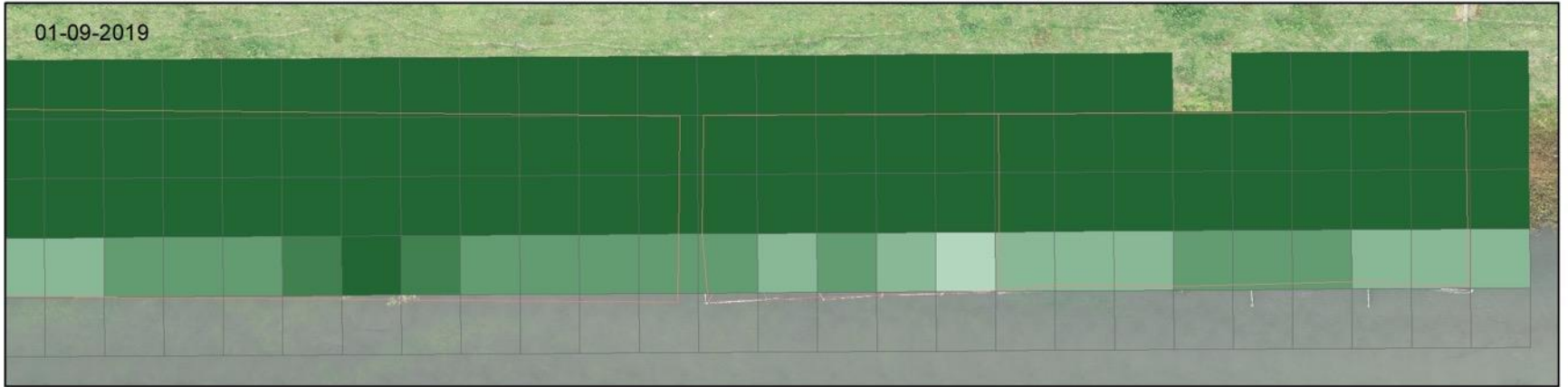
Dronefoto's nulmeting en eind

(met dank aan het droneteam van Waternet)

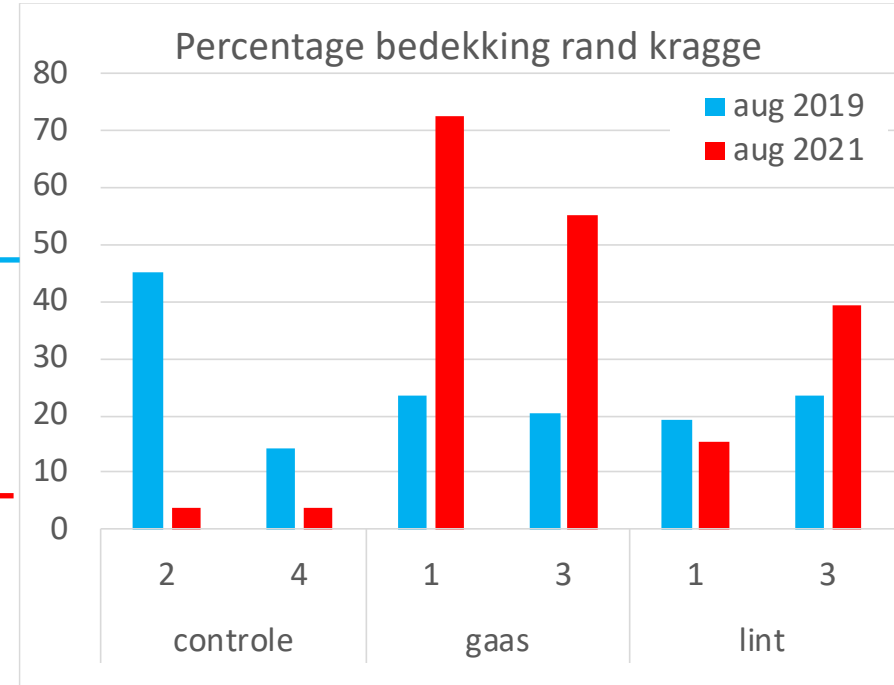
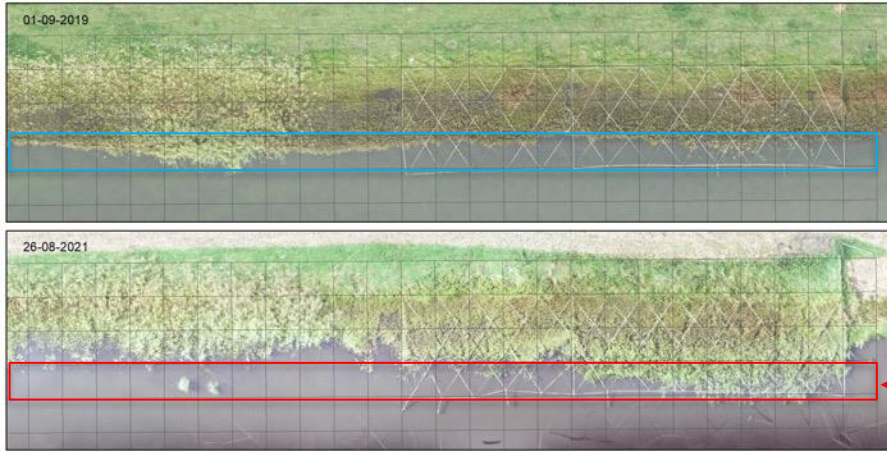

Classificatie (max. likelihood)

Vegetatiebedekking onder invloed vogelvraat

- Controle niet bruikbaar
- Duidelijk effect van vogelvraat op lint en niet op gaas

Conclusie effecten vogelvraat op kragge

- vogelvraat duidelijk een beperkende factor voor uitbreiding kragge
- Westbroek weinig ganzen, maar zwaan en meerkoet
- weinig vogeldagen kunnen toch groot effect hebben (in één maand kan het gebeurd zijn).
- beheer kan ook problematisch zijn.

Proefopzet - biobouwers

- Doel: ontwikkeling sturen met kraggevormers
- plan: maaisel van goede donorvegetatie uit de regio
- Complete donorvegetaties niet beschikbaar
- zaden niet tegelijk rijp / niet alle soorten zaad (strategie), daarom:
 - zaad van draadzegge, wateraardbei en moeraskartelblad
 - wortelstokken van waterdrieblad en slangewortel

Resultaten biobouwers

Hoog water zorgt voor verspreiding

ronde zegge staat met een tiental tot meer dan honderd bloeistengels per vak en bedekt in sommige pq's meer dan 5%

moeraskartelblad staat verspreid met 5-50 ind./vak

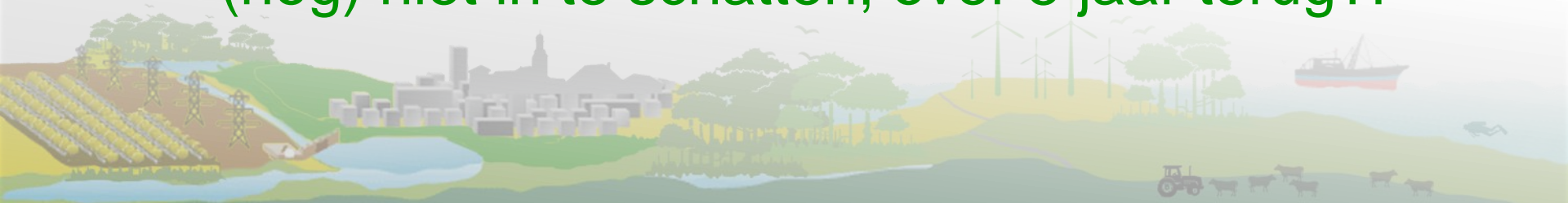
waterdrieblad komt verspreid voor; vooral veel op rand van de kragge.

wateraardbei, slangewortel en draadzegge zijn sporadisch gevonden; draadzegge kan iets onderschat zijn.

Conclusie biobouwers

- dispersie is een knelpunt voor deel soorten, i.i.g. ronde zegge en waterdrieblad
- sommige soorten mogelijk abiotiek ongeschikt
- bijdrage biobouwers aan trilveenontwikkeling (nog) niet in te schatten; over 5 jaar terug?!

Proefopzet - BESE

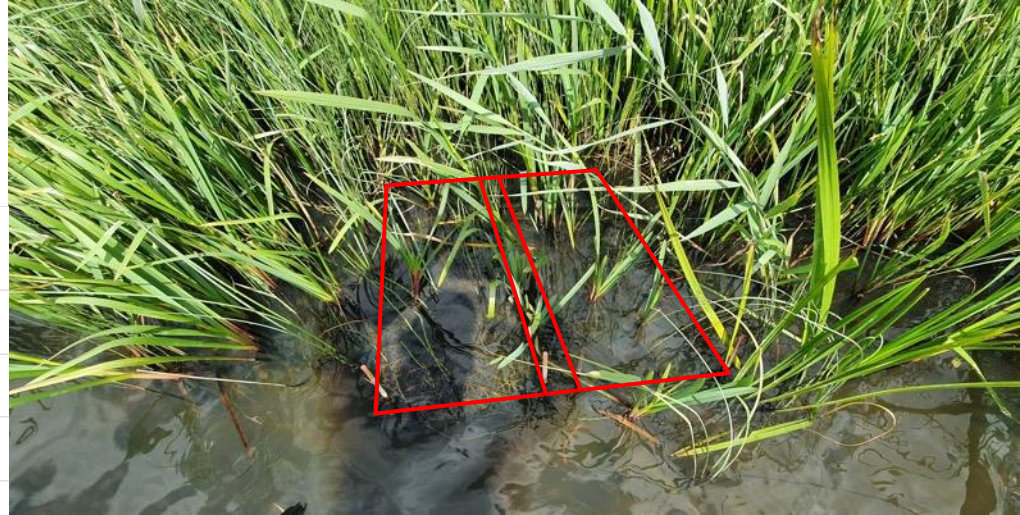
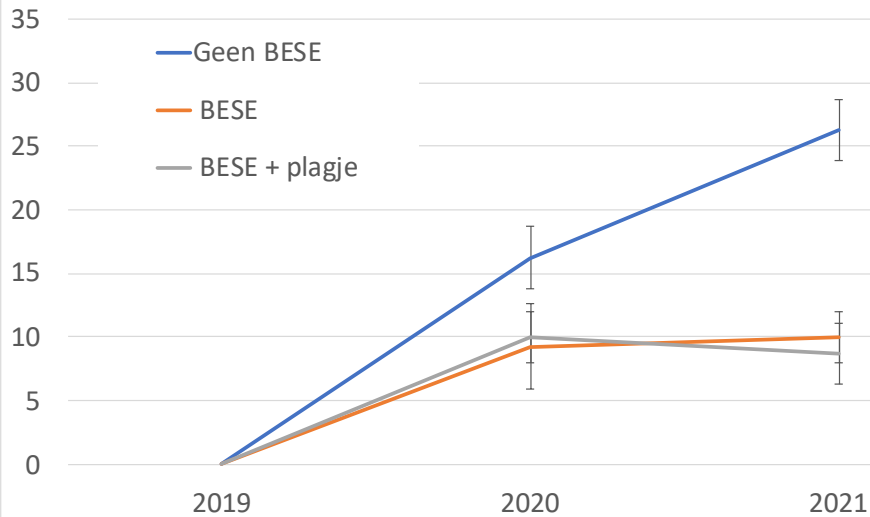
- stimuleren verlanding door structuur en tegengaan van vraat
- plaatsing biol. afbreekbare BESE-elements op grens kragge/water

Resultaten BESE elements

Bedekking vegetatie op BESE in vak gaas+lint

Conclusies veldproef

- Vogelvraat is al bij lage aantallen beperkend voor uitbreiding kragge
- (Kippen)gaas + lint is zeer effectief voor het weren van vogels
- Lint zonder gaas werkt mogelijk tegen ganzen, maar niet tegen zwaan en meerkoet
- Dispersie is een knelpunt voor enkele cruciale soorten van trilveenverlanding, zoals ronde zegge en waterdrieblad

Conclusies landschapsschaal

- Om trilvenen in een petgat te herstellen zijn in gebieden met hoge vogeldichtheden vogelwerende maatregelen noodzakelijk
- Dispersie is een knelpunt voor enkele soorten die een cruciale rol spelen in trilvenen, waarschijnlijk is het nodig deze in een gefragmenteerd landschap te helpen.

Dank voor uw aandacht!

